

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM MUASSASALARI AGENTLIGI
HUZURIDAGI PEDAGOGIK MAHORAT VA XALQARO BAHOLASH
ILMIY-AMALIY MARKAZI**

**MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTI TARBIYACHISINI
KASBIY SERTIFIKATLASH TEST TOPSHIRIQLARI
SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYACHISINI KASBIY SERTIFIKATLASH TEST TOPSHIRIQLARI

SPETSIFIKATSIYASI

Mazkur spetsifikatsiya O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining davlat maktabgacha va umumiy o'rta ta'lim tashkilotlari pedagog kadrlarini kasbiy sertifikatlash bo'yicha davlat xizmatlarini ko'rsatishning ma'muriy reglamentiga muvofiq ishlab chiqildi. Hujjat maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining kasbiy bilim, ko'nikma va kompetensiyalarini baholash uchun qo'llaniladigan test sinovlarining mazmuni, tuzilmasi va baholash mezonlarini belgilaydi.

Spetsifikatsiya test topshiriqlarining mazmuni, tuzilmasi, baholash mezonlari, test topshiriqlarining shakli, kognitiv darajalari hamda baholash jarayonini tashkil etish tartibini belgilab beradi.

Mazkur hujjat test topshiriqlarini ishlab chiqishda metodik asos bo'lib xizmat qiladi hamda baholash jarayonining shaffofligi, adolatlilik va ilmiy asoslanganligini ta'minlashga qaratilgan.

I. Umumiy tamoyillar

Baholashning asosiy maqsadi maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisining maktabgacha ta'lim metodikasi bo'yicha nazariy bilimlari, amaliy ko'nikmalari, pedagogik mahorati va kasbiy kompetensiyalarini kompleks baholashdan iborat. Baholash natijalari pedagog kadrlarni kasbiy sertifikatlash jarayonida qaror qabul qilish uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

II. Me'yoriy asoslar

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 12-fevraldagi "Davlat maktabgacha va umumiy o'rta ta'lim tashkilotlari pedagog kadrlarini kasbiy sertifikatlash bo'yicha davlat xizmatlarini ko'rsatishning ma'muriy reglamentini tasdiqlash to'g'risida" 87-son qarori.

2. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligining 2026-yil 3-iyuldagi "Davlat maktabgacha va umumiy o'rta ta'lim tashkilotlari pedagog kadrlarini kasbiy sertifikatlash nazorat sinovini tashkil etish va o'tkazish to'g'risida"gi 233-son buyrug'i.

III. Baholash qamrovi

Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisining uchun mutaxassislik fanidan 40 ta, pedagogik mahoratdan 10 ta, jami 50 ta test topshirig'i taqdim etiladi va umumiy test topshirig'ini bajarish uchun ajratilgan vaqt 90 daqiqa etib belgilanadi. Bunda

yopiq test topshiriqlaridan (*yagona to'g'ri javobni talab qiladigan (Y1), moslashtirishni talab qiladigan (Y2) va ketma-ketlikni talab qiladigan test topshiriqlari(Y3)*) foydalaniladi. Mutaxassislik fanlaridan tuziladigan test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim va ko'nikmalar bo'yicha taqsimoti quyidagi jadvalda aks etgan.

IV. Test tuzilmasi

Test sinovi maktabgacha ta'lim fanining asosiy mazmun yo'nalishlarini qamrab oladi. Xususan, test topshiriqlari maktabgacha ta'lim metodikasi va pedagogik mahoratga oid bilim hamda ko'nikmalarni baholashga qaratilgan. Test topshiriqlarining mazmuni umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standartlari, amaldagi o'quv dasturlari hamda fan bo'yicha metodik talablar asosida shakllantiriladi.

Mutaxassislik fanlaridan tuziladigan test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim va ko'nikmalari bo'yicha taqsimoti

1-jadval

Mazmun soha	Baholanadigan konstruktlar	Testlar soni
1. Maktabgacha pedagogikaning asoslari		
1.1. Tarbiya jarayoni: mazmuni va mohiyati	-Tarbiyaning mazmuni, mohiyati, tamoyillari va turlarini bilish; -maktabgacha pedagogikaning asosiy kategoriyalarini tushunish; -shaxsni shakllantiruvchi omillarni bilish; -maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy, psixik va ijtimoiy rivojlanish bosqichlari hamda yosh va individual xususiyatlarini hisobga olib ishlash; - ta'lim, tarbiya, bilim, ko'nikma, malaka, shakllanish va rivojlanish tushunchalarini farqlash.	5
1.2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisining asosiy vazifalari	-Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi shaxsiga qo'yiladigan talablarga amal qilish; -tarbiyachining kasbiy kompetentligining uch jihatini bilish; - tarbiyachi faoliyatlarni MTT pedagogining kasbiy standarti asosida tashkil etish.	3
2. Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarni tarbiyalash mazmuni		

2.1. Tarbiya turlari	-Maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan tadbirlarni tashkil etish; -axloqiy tarbiya ijtimoiy tarbiya jarayonining tarkibiy qismi sifatida o'rganish; -aqliy rivojlanishning tarkibiy qismlarini bilish; -MTTda iqtisodiy tarbiya berish; -huquqiy tarbiyani tashkil etish; -ekologik tarbiya va ekologik muhitni tashkil etish; -bolalar mehnatining asosiy turlarini farqlash va ularni amalda qo'llash; -bolalarni estetik tarbiyalash va rivojlantirish.	8
3. Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarni o'qitish mazmuni va uslubiyoti		
3.1. Ta'lim va tarbiya jarayoni	-Ta'lim nazariyasi, og'zaki, amaliy, ko'rgazmali ta'lim metodlari qo'llay olish; -nutq o'stirish, badiiy adabiyot, savodga o'rgatish uslubiyoti asosida ta'lim jarayonlarini tashkil etish; -maktabgacha yoshdagi bolalarga ekologik ta'lim-tarbiya berishdagi pedagogik yondashuvlarni amaliyotda qo'llash; -sensor tarbiya, matematik tasavvurlarni shakllantirish; -tasviriy faoliyat, sahnalashtirish va ijodiy faoliyat turlarini farqlash va tashkil eta olish; -ta'lim-tarbiya jarayonlarini tashkil etishda ilg'or pedagogik va axborot texnologiyalarni amaliyotda qo'llay olish.	6
3.2. O'yin -bola faoliyatining asosiy turi	-ta'lim-tarbiya jarayonida qo'llaniladigan o'yin turlarini farqlash; -maktabgacha ta'lim tashkilotining ta'lim va tarbiya jarayonida o'yinning ahamiyatini anglash.	3
3.3. Maktabgacha ta'limga oid normativ-huquqiy asoslar va tizim talablari(Qonun, qaror, "Ilk qadam" dasturi)	-“Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida”gi Qonun talablarini bilish va amaliy faoliyatda tatbiq etish; -bolaning hayoti va salomatligini muhofaza qilish; -zo'ravonlikning barcha shakllaridan himoya qilish; -MTT guruhlarining kun tartibini to'g'ri shakllantirish; - ta'lim jarayonlarini to'g'ri rejalashtirish; - pedagogning ish hujjatlarini to'g'ri yuritish olish; - ota-onalar bilan hamkorlik ishlarini to'g'ri yo'lga qo'yish.	5

3.4. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berishda kompetensiyaviy yondashuv	-maktabgacha yoshdagi bolaning tayanch kompetensiyalarini bilish; -bolaning rivojlanish sohalari kompetensiyalarini rivojlantirish asosida faoliyatlarni belgilay olish; -shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida ta'lim-tarbiya jarayonini to'g'ri rejalashtirish; -ta'lim olishda alohida ehtiyojlari bo'lgan bolalar uchun ta'lim va tarbiya jarayoni tashkil etish.	4
3.5. Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishini kuzatish	-maktabgacha ta'lim tashkilotida bolaning ta'lim olishi va rivojlanishini kuzatishlarni to'g'ri tashkil etish; -kuzatuv natijalarini tahlil eta olish; -bola rivojlanish xaritasini hujjatlashtirish.	3
3.6. Rivojlantiruvchi muhitni tashkil qilish	-Rivojlantiruvchi ta'lim muhitini yaratish, -ta'lim-tarbiya jarayonini samarali tashkil etish; -rivojlantiruvchi markazlar faoliyatini yo'lga qo'yish hamda olib borish.	3
Jami		40 ta

**Pedagogik mahoratdan tuziladigan test topshiriqlarining mazmun
sohasi va baholanadigan bilim va ko'nikmalari bo'yicha taqsimoti**

2-jadval

1. PEDAGOGIK MAHORAT		10 ta
Umumiy pedagogika	– pedagogika, didaktika, tarbiya va yosh psixologiyasining asoslari va yondashuvlarini bilish va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish; – pedagogikaning tamoyillari (onglilik va faollik, ko'rgazmalilik, tizimlilik va muntazamlilik, ilmiylik, nazariya va amaliyot birligi va boshqalar)ni bilish va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish; – tarbiya va uning turlarini bilish, bir-biridan farqlash va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish; – mashg'ulot va uning turlarini bilish, mashg'ulotni rejalashtirish, tashkil etish va bolalar guruhini boshqarish yondashuvlarini konkret vaziyatlarda qo'llay olish; – guruh tarbiyachisining huquq va majburiyatlarini bilish, tarbiyachining hujjatlari bilan ishlay olish, ularni yuritishda to'g'ri ketma-ketlikka amal qilish, guruh jamoasini to'g'ri shakllantirish, muloqotda pedagogik etika qoidalariga amal qilish, ota-onalar bilan hamkorlikning samarali shakllarini tanlash, muammoli vaziyatda eng maqbul strategik yondashuvni qo'llash; – pedagogik etika, nutq, texnika, ijodkorlik, pedagogik odob, bilimdonlik/kompetentlik, muloqot madaniyati, takt/nazokat, kreativlik, refleksiya va kasbiy o'sish asoslarini bilishi va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish; – pedagogik qobiliyat va uning turlari (didaktik qobiliyat, akademik qobiliyat, perspektiv-pedagogik qobiliyat, nutq madaniyati, tashkilotchilik qobiliyati, kommunikativ qobiliyat, avtoritar qobiliyat va boshqalar)ni bilish va konkret vaziyatlarda qo'llay olish, – ta'lim texnologiyalari (loyihaga asoslangan ta'lim, muammoli ta'lim, hamkorlikdagi ta'lim, evristik ta'lim, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, interfaol ta'lim, differensial ta'lim, integral ta'lim, o'yinli ta'lim, inklyuziv ta'lim va boshqalar)ni bilish va vaziyatlarga mosini tanlay olish; – maktabgacha ta'lim bo'yicha berilgan ta'limiy vaziyatga oid qabul qilingan qarorlarga baho berish.	10

Kognitiv ko'nikmalar taqsimoti

3-jadval

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Test soni
1	Bilish	Fanga doir asosiy dalillar, qonunlar, ta'riflar, formula va hodisalarni yoddan bilish, tanish, esga olish.	22
2	Qo'llash	Dalil va qonunlarni tanish vaziyatlarda qo'llash, hisob-kitob qilish, grafik/diagramma tahlil qilish.	23
3	Mulohaza qilish	Notanish vaziyatda qo'llash, tahlil–sintez, sabab–oqibat bog'lanish, izohlash, baholash.	5

V. Baholash mezonlari

Test topshiruvchining umumiy natijasi har bir test topshirig'iga berilgan ballar yig'indisi asosida aniqlanadi. Har bir to'g'ri javob uchun **2 ball**, noto'g'ri javob uchun **ball** berilmaydi. Test sinovining eng yuqori natijasi 100 ballni tashkil etadi.

VI. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

VII. Tavsiya etiladigan asosiy adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida”gi Qonuni. 2019-yil 16-dekabr, O‘RQ-595-son.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Bolalarni zo‘ravonlikning barcha shakllaridan himoya qilish to‘g‘risida”gi Qonuni. 2019-yil 14-noyabr, O‘RQ-996-son.
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Maktabgacha ta’lim tashkiloti pedagogining kasbiy standartini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 423-son Qarori, 2025 yil 8-iyul.
4. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi va Sog‘liqni saqlash vazirligining 2018-yil 30-apreldagi 20/1, 10-qq/1-son qarori bilan tasdiqlangan “Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida bolalarning hayoti va sog‘lig‘ini muhofaza qilishni tashkil etish tartibi to‘g‘risida NIZOM”
5. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirining 2025-yil 29-avgustdagi “Maktabgacha ta’lim tashkiloti va pedagoglarning ish hujjatlarini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 323-son buyrug‘i.
6. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’limning “Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi.
7. Sh.A.Sadikova. “Maktabgacha pedagogika”. Darslik. Tafakkur bo‘stoni nashriyoti. 2013.
8. F.R.Qodirova, Sh.Q.Toshpo‘latova, N.M.Kayumova, M.N.A‘zamova. “Maktabgacha pedagogika”. Darslik. Tafakkur bo‘stoni nashriyoti. 2019.
9. I.V.Grosheva, Sh.Sh Mirziyoyeva, X.U.Rizayeva, I.V.Kuryayeva, Y.A.Nekrasova, Shivaldova N.S., Xaziyeva L.Z. “Yer sayyorasi – umumiy uyimiz” Ekologik ta'lim va tarbiya bo'yicha maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun parsial dastur, Toshkent- 2022.
10. I.V.Grosheva, N.S.Shivaldova, I.V.Kuryayeva “MTM hududida ekologik so‘qmoq tashkil etish”, Toshkent- 2022.
11. Z.S.Qodirova, O.E.Akbarov, F.A.Abdug‘opirova, Sh.Sh.Xojimirzayeva, Sh.B.Jumanova “Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o‘rgatish”. Darslik. Namangan – 2024.
12. M.R.Is‘hoqova, M.Z.Fayzullaeva, J.R.Kucharov, N.Q.Azizova, N.M.Sultonova “Maktabgacha yoshdagi bolalarni savodxonlikka o‘rgatish” Toshkent -2018
13. X.Meliyev, O.Jamoldinova. K.Risqulova “Tarbiyachining kasbiy kompetenti va mahorati” ТОШКЕНТ – 2021.
14. D.R.Babayeva. “Nutq o‘stirish nazariyasi va metodikasi”. Darslik. Toshkent, “Barkamol Fayz media” 2018.
15. N.U.Bikbayeva, Z.I.Ibragimova, X.I.Kosimova “Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirish” T. “O‘qituvchi”, 1995-y.

Pedagogik mahorat bo‘yicha manbalar

1. Xoliqov A. Pedagogik mahorat. Darslik. – Toshkent: “Bayoz” nashriyoti, 2025. – 504 b.
2. Mavlonova R.A. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent: Fan va texnologiyalar, 2018. – 528 b.
3. Tolipov O‘., Ro‘ziyeva D. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent: “Innovatsiya-ziyo” nashriyoti, 2019. – 276 b.
4. Sh. Abdiraimov v.b. Ta’limda baholash va monitoring asoslari. O‘quv-uslubiy qo‘llanma. – Toshkent, TDYU nashriyoti, 2026. – 208 bet.

Eslatma: test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan adabiyotlarda aks etgan mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi, ammo test topshiriqlari to‘g‘ridan to‘g‘ri manbalardan olinmaydi. Sinovga tayyorgarlik ko‘rish jarayonida tavsiya etilgan adabiyotlar eslab qolish manbai sifatida xizmat qilishdan ko‘ra, umumiy kasbiy tayyorgarlikni mustahkamlashga qaratilgan.